

RIKSDAGENS SVAR 232/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till bestämmelser om definitionen av företagare i arbetspensionslagarna

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till bestämmelser om definitionen av företagare i arbetspensionslagarna (RP 135/2010 rd).

Beredning i utskott

Social- och hälsovårdsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (ShUB 38/2010 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av 3 § i lagen om pension för företagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om pension för företagare (1272/2006) 3 § 3—6 mom. och fogas till 3 § ett nytt 7 mom. som följer:

3 §

Företagare

Som företagare betraktas också en delägare som arbetar i ledande ställning i ett aktiebolag eller en person som arbetar i ledande ställning i en annan sammanslutning, om

1) delägaren i aktiebolaget ensam innehar mer än 30 procent av bolagets aktiekapital eller av det röstetal som aktierna medför i bolaget,

2) delägaren i aktiebolaget tillsammans med sina familjemedlemmar innehar mer än 50 procent av bolagets aktiekapital eller av det röstetal som aktierna medför i bolaget, eller

3) den som arbetar i ledande ställning i en annan sammanslutning har sådan motsvarande be-

stämmanderätt i sammanslutningen som avses i 1 eller 2 punkten.

Med ledande ställning avses verksamhet som verkställande direktör eller som styrelsemedlem eller annan motsvarande ställning eller motsvarande faktisk bestämmanderätt i ett aktiebolag eller i en annan sammanslutning.

Med familjemedlem avses make eller maka eller sambo till den som arbetar i ledande ställning i ett aktiebolag eller i en annan sammanslutning samt en person som är släkt i rätt upp- eller nedstigande led med den som arbetar i ledande ställning i ett aktiebolag eller i en annan sammanslutning och bor med denne i samma hushåll. Med sambo avses en person som bor i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden med den som arbetar i ledande ställning i företaget.

Vid beräkning av ägarandelen beaktas även ett indirekt ägande via andra företag eller sammanslutningar, om en person som arbetar i ledande ställning i ett aktiebolag eller i en annan sammanslutning ensam eller tillsammans med sina familjemedlemmar äger mer än 50 procent av det andra företaget eller den andra sammanslutningen eller har motsvarande bestämmanderätt.

Som företagare betraktas även en person som faktiskt bedriver företagsverksamhet, även om verksamheten formellt bedrivs i en annan persons namn eller i ett sådant företag eller i en sådan sammanslutning där en annan person formellt har bestämmanderätt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

Om sådant arbete som en person påbörjat innan denna lag träder i kraft ska försäkras på basis av 3 § 3 mom., och arbetet vid ikraftträdandet av lagen inte omfattades av tillämpningsområdet för de arbetspensionslagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006), ska han eller hon teckna en försäkring enligt denna lag inom sex månader från lagens ikraftträdande. Försäkringen börjar då gälla den 1 januari 2011.

Om en sådan i 3 § 3 mom. avsedd delägare i ett aktiebolag som arbetar i ledande ställning eller person som arbetar i ledande ställning i en annan sammanslutning, när denna lag träder i kraft är försäkrad på basis av samma arbete som en sådan person som jämföras med en arbetstagare enligt lagen om pension för arbetstagare eller lagen om sjömanspensioner (1290/2006) och arbetet fortgår, ska han eller hon teckna en försäk-

ring enligt denna lag så att försäkringen börjar gälla den 1 januari 2014, förutsatt att villkoren för försäkringsskyldigheten enligt denna lag uppfylls.

Om en i 3 mom. avsedd person som arbetar i ledande ställning i ett aktiebolag eller i en annan sammanslutning har en sådan försäkring enligt lagen om pension för arbetstagare eller lagen om sjömanspensioner som upphör före den 31 december 2013 och villkoren för försäkringsskyldigheten enligt denna lag uppfylls på basis av hans eller hennes arbete, ska han eller hon teckna en försäkring enligt denna lag så att försäkringen börjar gälla från ingången av den kalendermånad som följer efter den månad då försäkringen enligt lagen om pension för arbetstagare eller lagen om sjömanspensioner upphörde att gälla.

Om den egna ägarandelen eller bestämmanderätten ensamt för sig för en person som avses i 3 mom. och som arbetar i ledande ställning i ett aktiebolag eller i en annan sammanslutning, eller personens och hans eller hennes familjemedlemmars ägarandel eller bestämmanderätt tillsammans, efter det att denna lag träder i kraft men före den 1 januari 2014, ökar till mer än 50 procent i aktiebolaget eller i en annan sammanslutning och villkoren för försäkringsskyldigheten enligt denna lag uppfylls på basis av hans eller hennes arbete också i övrigt, ska han eller hon teckna en försäkring enligt denna lag så att försäkringen börjar gälla från ingången av den kalendermånad som följer efter den månad då det avsedda procenttalet överskreds.

Lag

om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) 3 § 5 punkten, 4 § 1 punkten och 5 § som följer:

3 §

Lantbruksföretagare

Med lantbruksföretagare avses

5) den som utför i 1, 2 eller 3 punkten nämnt arbete och fortgående lever tillsammans med en lantbruksföretagare som avses i 1, 2 eller 3 punkten eller i 5 § 4 mom. i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden (*sambo*),

4 §

Lantbruksföretagares familjemedlem

Med lantbruksföretagares familjemedlem avses den som

1) varaktigt lever i en i 3 § 1, 2 eller 3 punkten eller i 5 § 4 mom. avsedd lantbruksföretagares hushåll och som är släkt med lantbruksföretagaren eller med lantbruksföretagarens make i rätt upp- eller nedstigande led eller som är make till en sådan person,

5 §

Lantbruksföretagare i ett aktiebolag eller i en annan sammanslutning

Såsom lantbruksföretagare betraktas en sådan delägare som arbetar i ledande ställning i ett aktiebolag som bedriver gårdsbruk, fiske eller renskötsel eller en sådan person som arbetar i ledande ställning i en annan sammanslutning som bedriver ovannämnda verksamhet och som utför i 3 § 1, 2 eller 3 punkten avsett arbete, om

1) delägaren i aktiebolaget ensam innehar mer än 30 procent av bolagets aktiekapital eller av det röstetal som aktierna medför i bolaget,

2) delägaren i aktiebolaget tillsammans med sin make eller sambo eller en i samma hushåll bosatt person som är släkt med delägaren i rätt upp- eller nedstigande led innehar mer än 50 procent av bolagets aktiekapital eller av det röstetal som aktierna medför i bolaget, eller

3) den som arbetar i ledande ställning i en annan sammanslutning har sådan motsvarande bestämmanderätt i sammanslutningen som avses i 1 eller 2 punkten.

Med ledande ställning avses verksamhet som verkställande direktör eller styrelsemedlem eller annan motsvarande ställning eller motsvarande faktisk bestämmanderätt i aktiebolaget eller i en annan sammanslutning.

Vid beräkning av ägarandelen beaktas även ett indirekt ägande via andra företag eller sammanslutningar, om en person som arbetar i ledande ställning i aktiebolaget eller i en annan sammanslutning ensam eller tillsammans med sin make eller sambo eller en i samma hushåll bosatt person som är släkt med honom eller henne i rätt upp- eller nedstigande led äger mer än 50 procent av det andra företaget eller den andra sammanslutningen eller har motsvarande bestämmanderätt.

Som lantbruksföretagare betraktas även en bolagsman i ett öppet bolag som bedriver gårdsbruk, fiske eller renskötsel, eller en sådan delägare eller bolagsman i ett annat företag eller i en annan sammanslutning som är personligen ansvarig för företagets eller sammanslutningens förpliktelser och åtaganden.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

Om sådant arbete som en person påbörjat innan denna lag träder i kraft ska försäkras på basis av 5 § 1 mom., och arbetet vid ikraftträdandet av lagen inte omfattades av tillämpningsområdet för de arbetspensionslagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006), ska han eller hon teckna en försäkring enligt denna lag inom sex månader från lagens ikraftträdande. Försäkringen börjar då gälla den 1 januari 2011.

Om en sådan i 5 § 1 mom. avsedd delägare i ett aktiebolag som arbetar i ledande ställning eller person som arbetar i ledande ställning i en annan sammanslutning, när denna lag träder i kraft är försäkrad på basis av samma arbete som en sådan person som jämställs med en arbetstagare enligt lagen om pension för arbetstagare och arbetet fortgår, ska han eller hon teckna en försäk-

ring enligt denna lag så att försäkringen börjar gälla den 1 januari 2014, förutsatt att villkoren för försäkringsskyldigheten enligt denna lag uppfylls.

Om en i 3 mom. avsedd person som arbetar i ledande ställning i ett aktiebolag eller i en annan sammanslutning har en sådan försäkring enligt lagen om pension för arbetstagare som upphör före den 31 december 2013 och villkoren för försäkringsskyldigheten enligt denna lag uppfylls på basis av hans eller hennes arbete, ska han eller hon teckna en försäkring enligt denna lag så att försäkringen börjar gälla från ingången av den kalendermånad som följer efter den månad då försäkringen enligt lagen om pension för arbetstagare upphörde att gälla.

Om den egna ägarandelen eller bestämmanderätten ensamt för sig för en person som avses i 3 mom. och som arbetar i ledande ställning i ett aktiebolag eller i en annan sammanslutning, eller personens och hans eller hennes i 5 § 1 mom. 2 punkten avsedda familjemedlemmars ägarandel eller bestämmanderätt tillsammans, efter det att denna lag träder i kraft men före den 1 januari 2014, ökar till mer än 50 procent i aktiebolaget eller i en annan sammanslutning och villkoren för försäkringsskyldigheten enligt denna lag uppfylls på basis av hans eller hennes arbete också i övrigt, ska han eller hon teckna en försäkring enligt denna lag så att försäkringen börjar gälla från ingången av den kalendermånad som följer efter den månad då det avsedda procenttalet överskreds.

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) 2 § 1 mom. 2 punkten och 7 § samt fogas till 175 §, sådan den lyder i lag 627/2009, nya 2—4 mom. som följer:

2 §

Centrala definitioner

I denna lag avses med

2) *anställningsförhållande* ett anställningsförhållande som grundar sig på ett arbetsavtal enligt 1 kap. 1 § i arbetsavtalslagen (55/2001),

7 §

Personer i ledande ställning

Med en arbetstagare som avses i 4 § jämställs en person som arbetar i ledande ställning i ett aktiebolag eller i en annan sammanslutning, även

om personen inte står i anställningsförhållande till aktiebolaget eller en annan sammanslutning, om

1) delägaren som arbetar i ledande ställning i aktiebolaget ensam innehar högst 30 procent av aktierna i bolaget eller tillsammans med sina familjemedlemmar högst 50 procent av aktierna i bolaget varav hans eller hennes egen ägarandel är högst 30 procent eller delägaren ensam innehar högst 30 procent av det röstetal som aktierna medför i bolaget eller tillsammans med sina familjemedlemmar högst 50 procent av det röstetal som aktierna medför i bolaget varav hans eller hennes eget röstetal är högst 30 procent, eller

2) den som arbetar i ledande ställning i en annan sammanslutning ensam eller tillsammans med sina familjemedlemmar högst har sådan

motsvarande bestämmanderätt i sammanslutningen som avses i 1 punkten.

Med ledande ställning och familjemedlem avses detsamma som med ledande ställning och familjemedlem i 3 § 4 och 5 mom. i lagen om pension för företagare samt i 5 § 1 mom. 2 punkten och 5 § 2 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare. Vid beräkning av ägarandelen och bestämmanderätten tillämpas dessutom de bestämmelser om indirekt ägande och bestämmanderätt i ett aktiebolag eller i en annan sammanslutning som finns i 3 § 6 och 7 mom. i lagen om pension för företagare samt i 5 § 3 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare.

En bolagsman i ett öppet bolag eller en sådan delägare eller bolagsman i en annan sammanslutning eller ett annat samfund som är personligen ansvarig för sammanslutningens eller samfundets förpliktelser och förbindelser jämställs inte med arbetstagare enligt 4 §.

175 §

Pensionsanstalternas ansvar för invalidpensionen

En pensionsanstalt svarar inte för invalidpensionen till den del de i pensionsanstalten försäkrade arbetsinkomsterna som omfattas av denna lag beträffande en i 147 § i denna lag avsedd tillfällig arbetsgivare eller en annan arbetsgivare i fråga om samma försäkring understiger 2 094,45 euro under de nämnda två kalenderåren.

Till den i 1 mom. avsedda pensionen räknas också en i 153 § 2 och 3 mom. i lagen om sjömanspensioner avsedd pensionsdel som erhålls med stöd av nämnda lag.

Pensionsanstaltens ansvar omfattar dock inte 1) rehabiliteringstillägg enligt 30 §,

2) pensionsdel som intjänats för sådan oavlönad tid som avses i 74 §,

3) förhöjning till följd av sådan indexjustering enligt 98 § som gjorts efter pensionens början, och inte heller

4) engångsförhöjning av invalidpension enligt 81 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

Om en person som arbetar i ledande ställning i ett aktiebolag eller i en annan sammanslutning vid ikraftträdandet av denna lag var försäkrad som en sådan person som jämställs med arbetstagare, tillämpas när det gäller försäkringen för honom eller henne 7 § sådan den lyder när denna lag träder i kraft, så länge samma arbete fortgår, dock högst till den 31 december 2013. Därefter ska bestämmelserna i 7 § i denna lag och 3 § i lagen om pension för företagare (1272/2006) eller 5 § i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) tillämpas när det gäller försäkringen för hans eller hennes arbete.

Om den egna ägarandelen eller bestämmanderätten ensamt för sig för en person som avses i 2 mom. och som arbetar i ledande ställning i ett aktiebolag eller i en annan sammanslutning, eller personens och hans eller hennes familjemedlemmars ägarandel eller bestämmanderätt tillsammans, efter det att denna lag träder i kraft men före den 1 januari 2014, ökar till mer än 50 procent i aktiebolaget eller i en annan sammanslutning, ska han eller hon teckna en försäkring enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare så som det föreskrivs i dessa lagar.

Det belopp som nämns i 175 § 2 mom. i denna lag motsvarar värdet 1 (1,000) år 2004 för den lönekoeficient som avses i 96 §.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) 6 § som följer:

6 §

Personer i ledande ställning

Med en arbetstagare som avses i 4 § jämföras en person som arbetar i ledande ställning i ett aktiebolag eller i en annan sammanslutning, även om personen inte står i anställningsförhållande till aktiebolaget eller en annan sammanslutning, om

1) delägaren som arbetar i ledande ställning i aktiebolaget ensam innehar högst 30 procent av aktierna i bolaget eller tillsammans med sina familjemedlemmar högst 50 procent av aktierna i bolaget varav hans eller hennes egen ägarandel är högst 30 procent eller delägaren ensam innehar högst 30 procent av det röstetal som aktierna medför i bolaget eller tillsammans med sina familjemedlemmar högst 50 procent av det röstetal som aktierna medför i bolaget varav hans eller hennes eget röstetal är högst 30 procent, eller

2) den som arbetar i ledande ställning i en annan sammanslutning ensam eller tillsammans med sina familjemedlemmar högst har sådan motsvarande bestämmanderätt i sammanslutningen som avses i 1 punkten.

Med ledande ställning och familjemedlem avses detsamma som med ledande ställning och familjemedlem i 3 § 4 och 5 mom. i lagen om pension för företagare. Vid beräkning av ägarandelen och bestämmanderätten tillämpas dessutom de bestämmelser om indirekt ägande och bestämmanderätt i ett aktiebolag eller i en annan

sammanslutning som finns i 3 § 6 och 7 mom. i lagen om pension för företagare.

En bolagsman i ett öppet bolag eller en sådan delägare eller bolagsman i en annan sammanslutning eller ett annat samfund som är personligen ansvarig för sammanslutningens eller samfundets förpliktelser och åtaganden jämföras inte med arbetstagare enligt 4 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

Om en person som arbetar i ledande ställning i ett aktiebolag eller i en annan sammanslutning vid ikraftträdandet av denna lag var försäkrad som en sådan person som jämföras med arbetstagare, tillämpas när det gäller försäkringen för honom eller henne 6 § sådan den lyder när denna lag träder i kraft, så länge samma arbete fortgår, dock högst till den 31 december 2013. Därefter ska bestämmelserna i 6 § i denna lag och 3 § i lagen om pension för företagare (1272/2006) tillämpas när det gäller försäkringen för hans eller hennes arbete.

Om den egna ägarandelen eller bestämmanderätten ensamt för sig för en person som avses i 2 mom. och som arbetar i ledande ställning i ett aktiebolag eller i en annan sammanslutning, eller personens och hans eller hennes familjemedlemmars ägarandel eller bestämmanderätt tillsammans, efter det att denna lag träder i kraft men före den 1 januari 2014, ökar till mer än 50 procent i aktiebolaget eller i en annan sammanslutning, ska han eller hon teckna en försäkring enligt lagen om pension för företagare så som det föreskrivs i den lagen.

Helsingfors den 7 december 2010
